

Sygn.akt III AUa 737/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lutego 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Teresa Suchcicka (spr.)

Sędziowie: SA Alicja Sołowińska

SA Dorota Elżbieta Zarzecka

Protokolant: Barbara Chilimoniuk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 lutego 2019 r. w B.

sprawy z odwołania A. K.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o wysokość emerytury rolniczej

na skutek apelacji wnioskodawczyni A. K.

od wyroku Sądu Okręgowego w Ostrołęce III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 14 sierpnia 2018 r. sygn. akt III U 301/18

oddala apelację.

SSA Dorota Elżbieta Zarzecka SSA Teresa Suchcicka SSA Alicja Sołowińska

Sygn. akt III AUa 737/18

UZASADNIENIE

Decyzją Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z 12.03.2018 r., ustalono wysokość emerytury rolniczej A. K. na kwotę 936,56 zł netto.

W odwołaniu od powyższej decyzji A. K. podniosła, że nie zgadza się z ustaloną wysokością świadczenia. Wskazała, że pracowała w mleczarni w G. filii w P., wprawdzie ma doliczone do emerytury 100 zł za 10 lat pracy. Była kierownikiem skupu, kasjerką, pracowała po 8 godzin, a nawet dłużej w ciężkich warunkach i dlatego domaga się naliczenia „nowej renty za przepracowane lata”.

W odpowiedzi na odwołanie Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wskazał, że wysokość emerytury została obliczona zgodnie z obowiązującymi przepisami tj. art. 48a ustawy z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t. j. Dz.U. z 2017 r. poz. 2336).

Wyrokiem z dnia 14 sierpnia 2018 r. Sąd Okręgowy w Ostrołęce oddalił odwołanie.

Sąd Okręgowy ustalił, że A. K. urodziła się w dniu (...) W okresie od 04.04.1969 r. do 30.11.1977 r. zatrudniona była w (...) Spółdzielni (...) w G. na stanowisku kierownika (...) w P., jej wynagrodzenie wynosiło 2.139,00 zł. (k. 3 a.r.). Na podstawie decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 12.07.1993 r. nabyła prawo do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym od dnia 01.02.1993 r. Następną decyzją z dnia 02.06.1997 r. renta została przedłużona bezterminowo. Organ rentowy ustalił okresy ubezpieczenia: od 18.07.1963 r. do 03.04.1969 r., od 01.12.1977 r. do 30.09.1993 r. i od 04.04.1969 r. do 30.11.1977 r. – w tym zatrudnienie w mleczarni (k. 19 a.r.).

Dalej Sąd ustalił, że decyzją z 13.07.2007 r. Prezes Kasy z urzędu przyznał odwołującej emeryturę rolniczą w wysokości dotychczas pobieranej renty inwalidzkiej wraz z przysługującymi dodatkami świadczeniem pieniężnym lub ryczałtem energetycznym od 01.08.2007 r. w kwocie do wypłaty 623,93 zł miesięcznie. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego zaskarżoną decyzją z 12.03.2018 r. ustalił od 1.03.2018 r. nową wysokość emerytury rolniczej wraz z przysługującymi dodatkami w kwocie 938,56 zł miesięcznie.

W związku z podwyższeniem kwoty emerytury podstawowej, która od dnia 01.03.2018 r. wynosi kwotę 912,86 zł miesięcznie, dotychczas pobierane świadczenia podwyższono w następujący sposób: część składkowa: $912,86 \text{ zł} \times 0,30 = 273,86 \text{ zł}$, część uzupełniająca: $912,86 \text{ zł} \times 0,91 = 830,70 \text{ zł}$. Wysokość świadczenia po waloryzacji $273,86 \text{ zł} + 830,70 \text{ zł} = 1104,56 \text{ zł}$ miesięcznie. Kwota $1104,56 \text{ zł}$ (wysokość świadczenia po waloryzacji) - $67,00 \text{ zł}$ (zaliczka na podatek dochodowy) = $1037,56 \text{ zł}$ - $99,00 \text{ zł}$ (składka na ubezpieczenie zdrowotne) = $938,56 \text{ zł}$.

W świetle tak poczynionych ustaleń faktycznych Sąd Okręgowy zważył, że odwołanie nie jest zasadne. W odwołaniu od tej decyzji A. K. wniosła o uwzględnienie przy ustalaniu wysokości emerytury zatrudnienia w (...) Spółdzielni (...) w G. od 04.04.1969 r. do 30.11.1977 r. i wysokości zarobków w tym zakładzie - z akt rentowych odwołującej i odpowiedzi na odwołanie wynika, że organ rentowy uwzględnił w/w okres.

Sąd przytoczył treść art. 48a ustawy z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 2336) stanowiący, że:

1. Emerytura podstawowa oraz emerytury i renty z ubezpieczenia podlegają corocznie waloryzacji w terminie wskazanym dla waloryzacji emerytur i rent przysługujących na podstawie przepisów emerytalnych.
2. Waloryzacja emerytury podstawowej polega na pomnożeniu kwoty tej emerytury przez wskaźnik waloryzacji ustalony zgodnie z przepisami emerytalnymi.
3. Waloryzacja emerytury oraz renty z ubezpieczenia polega na pomnożeniu zwaloryzowanej kwoty emerytury podstawowej przez wskaźnik wymiaru świadczenia, o którym mowa w art. 48 ust. 1.
4. Jeżeli zwaloryzowana w sposób określony w ust. 3 kwota emerytury lub renty z ubezpieczenia jest niższa od kwoty najniższej emerytury określonej w przepisach emerytalnych, przepisy art. 48 ust. 2a i 2b stosuje się odpowiednio.
5. O wysokości zwaloryzowanej kwoty emerytury lub renty z ubezpieczenia zawiadamia się uprawnionego.
6. Prezes Kasy ogłasza, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, co najmniej na 7 dni roboczych przed najbliższym terminem waloryzacji, obowiązującą od tego terminu kwotę emerytury podstawowej.

Sąd podniósł, iż w przedmiotowej sprawie KRUS uwzględnił okres zatrudnienia odwołującej w Spółdzielni (...), czego domagała się ona w odwołaniu (k. 19 a.r.).

Dalej Sąd Okręgowy podkreślił, że odwołująca nie stawiała się na rozprawę, ani nie przedstawiła swojego stanowiska na piśmie. Zgodnie z treścią art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W świetle tej reguły, odwołująca, zaprzeczając ustaleniom organu rentowego, winna była w postępowaniu przed sądem nie tylko podważyć trafność poczynionych w ten sposób ustaleń dotyczących okresu

ubezpieczeń społecznych, ale również, nie ograniczając się do polemiki z tymi ustaleniami, wskazać na okoliczności i fakty znajdujące oparcie w materiale dowodowym, z których możliwe byłoby wyprowadzenie wniosków i twierdzeń zgodnych z jej stanowiskiem reprezentowanym w odwołaniu od decyzji organu rentowego. Odwołująca zaś wykazała bierną postawę w toku postępowania sądowego, ograniczając się jedynie do wniesienia odwołania oraz złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku, co więcej, w odwołaniu domagała się zaliczenia do stażu pracy okresu zatrudnienia, już uwzględnionego przez KRUS. Natomiast wysokość wynagrodzenia odwołującej w OSM w G. nie ma żadnego znaczenia dla wysokości emerytury rolniczej.

W ocenie Sądu niezrozumiałe są twierdzenia odwołującej mając na uwadze, że emeryturę przyznano odwołującej już w 2007 r. i nie kwestionowała ona podstaw jej naliczenia. Nowe decyzje w zakresie wysokości świadczenia spowodowane są tylko waloryzacją świadczeń przeprowadzanych z urzędu. Odwołująca nie przedstawiła innych zarzutów w zakresie wyliczenia emerytury po waloryzacji, zaś w ocenie Sądu – wyliczenie organu rentowego jest prawidłowe. Mając powyższe na uwadze, decyzję Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Sąd uznał za prawidłową i oddalił odwołanie A. K. na podstawie art. 477¹⁴§ 1 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wywiodła wnioskodawczyni, która wniosła o ponowne rozpatrzenie sprawy i zweryfikowanie naliczenia wysokości emerytury rolniczej tj. sprawdzenie czy do stażu doliczono okres pracy w OSM w G. i czy uwzględniono zarobki z tego zakładu do wysokości świadczenia. Do apelacji skarżąca dołączyła kopie list płac z tego zakładu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy uzasadnia ocenę, iż zaskarżona decyzja Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z 12.03.2018 r. i wyrok Sądu pierwszej instancji odpowiadają prawu. Argumenty podnoszone w apelacji nie podważają prawidłowości rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego.

W pierwszej kolejności przypomnieć należy, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznacza decyzja organu rentowego, od której wniesiono odwołanie (art. 477⁹ i art. 477¹⁴ k.p.c.) i tylko w tym zakresie podlega ona kontroli sądu zarówno pod względem jej formalnej poprawności, jak i merytorycznej zasadności. Postępowanie sądowe zmierza do kontroli prawidłowości lub zasadności zaskarżonej decyzji, a w związku z tym wykluczone jest rozstrzyganie przez sąd, niejako w zastępstwie organu rentowego, żądań zgłaszanych w toku postępowania odwoławczego, które nie były przedmiotem zaskarżonej decyzji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 lutego 2012 r., II UK 275/11, wyrok Sądu Najwyższego z 9 września 2010 r., II UK 84/10).

W sprawie niniejszej przedmiot postępowania wyznacza zaskarżona decyzja Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z 12.03.2018 r., mocą której dokonano waloryzacji świadczenia emerytalnego A. K. od 1 marca 2018 r. Zaskarżona decyzja była typową decyzją waloryzacyjną, która jest wydawana co roku przez organ rentowy. Skoro zatem zaskarżona w niniejszej sprawie decyzja zawierała merytoryczne rozstrzygnięcie rolniczego organu rentowego odnośnie waloryzacji emerytury rolniczej wnioskodawczyni to kontrola prawidłowości tej decyzji dokonana przez Sąd Okręgowy musiała sprowadzać się wyłącznie do oceny jej zasadności na podstawie stosownych przepisów prawa materialnego dotyczących ustalania wysokości emerytury w oparciu o przepisy ustawy z dnia 2 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2017 r. poz. 2).

Zgodnie z treścią art. 48a wskazanej ustawy emerytura podstawowa oraz emerytury i renty z ubezpieczenia podlegają corocznie waloryzacji w terminie wskazanym dla waloryzacji emerytur i rent przysługujących na podstawie przepisów emerytalnych (ust.1). Waloryzacja emerytury podstawowej polega na pomnożeniu kwoty tej emerytury przez wskaźnik waloryzacji ustalony zgodnie z przepisami emerytalnymi (ust.2). Waloryzacja emerytury oraz renty z ubezpieczenia polega na pomnożeniu zwaloryzowanej kwoty emerytury podstawowej przez wskaźnik wymiaru świadczenia, o

którym mowa w art. 48 ust. 1 (ust.3). Jeżeli zwaloryzowana w sposób określony w ust. 3 kwota emerytury lub renty z ubezpieczenia jest niższa od kwoty najniższej emerytury określonej w przepisach emerytalnych, przepisy art. 48 ust. 2a i 2b stosuje się odpowiednio (ust.4). O wysokości zwaloryzowanej kwoty emerytury lub renty z ubezpieczenia zawiadamia się uprawnionego (ust.5). Prezes Kasy ogłasza, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, co najmniej na 7 dni roboczych przed najbliższym terminem waloryzacji, obowiązującą od tego terminu kwotę emerytury podstawowej (ust.6). Zgodnie z Komunikatem Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w sprawie kwota emerytury podstawowej z dnia 13 lutego 2018 r. (M.P. z 2018 r. poz. 195) wydanym na podstawie art. 48a ust. 6 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników - kwota emerytury podstawowej od dnia 1 marca 2018 r. wynosi 912,86 zł.

Nie ulega wątpliwości że, organ rentowy prawidłowo dokonał waloryzacji przysługującego ubezpieczonej świadczenia emerytalnego. Wysokość zwaloryzowanej emerytury została ustalona według obowiązujących przepisów prawa, na podstawie prawidłowego wskaźnika waloryzacji. Zauważyć należy, że skarżąca w toku niniejszego postępowania nie kwestionowała poprawności dokonanej waloryzacji. Oznacza to, że zaskarżona decyzja jest prawidłowa.

W sprawie niniejszej poza sporem pozostawały natomiast okoliczności i twierdzenia podnoszone w odwołaniu i apelacji, dotyczące nieprawidłowego ustalenia przy obliczaniu wysokości emerytury A. K. okresu jej pracy w (...) Spółdzielni (...) w G.. Okoliczności te nie stanowiły przedmiotu zaskarżonej decyzji organu rentowego, która dotyczyła wyłącznie waloryzacji, nie zaś ustalenia wysokości świadczenia emerytalnego. Wyjaśnić należy, że waloryzacja jest czynnością formalno – techniczną, skutkującą wzrostem zwaloryzowanego świadczenia do kwoty równiej iloczynowi kwoty świadczenia oraz wskaźnika waloryzacji. W ramach procesu waloryzacji nie dochodzi bowiem do zmian w zakresie wysokości samego świadczenia w wysokości poddawanej waloryzacji. Wobec tego, decyzja waloryzacyjna nie otwiera sporu co do wysokości świadczenia poddanego waloryzacji, ale też nie zamyka ona drogi i nie stoi na przeszkodzie w inicjowaniu postępowania dotyczącego ustalenia wysokości świadczenia, czego w istocie żąda skarżąca, a czym nie mógł zająć się w obecnym postępowaniu ani organ ani sądy rozpoznające odwołanie od decyzji waloryzacyjnej (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 23 listopada 2015 r., III AUa 459/15; wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 10 lutego 2015 r., III AUa 511/14 L.). Tym samym, argumenty podnoszone przez skarżącą nie mogły być przedmiotem oceny sądu, zarówno w postępowaniu w pierwszej instancji, jak i w postępowaniu odwoławczym. Jeżeli w ocenie wnioskodawczyni pozyskane kopie list płac mogłyby wpłynąć na wysokość świadczenia może je złożyć bezpośrednio do organu rentowego.

Z tych też względów apelacja podlegała oddaleniu, o czym Sąd orzekł na podstawie art. 385 k.p.c.

SSA Dorota Elżbieta Zarzecka SSA Teresa Suchcicka SSA Alicja Sołowińska